

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reclámot magában foglaló újdonság sora 50 kr
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Az erdélyi képviselők.

Debreczen, július 7.

(—a.) Hiába van meg az unio, Erdély még mindig külön ország, legalább sokan annak szeretnék tekinteni. Igaz is, hogy némely tekintetben, némely intézményekre nézve van is némi különbség a királyhágóninnyi és a királyhágóntuli országrész között, de e különbségek nem oly természetűek, hogy válasz-falat képezhetnének Erdély és Magyarország között.

A különbség leginkább társadalmi téren észlelhető. Mi, királyhágóninnyiek ugyan semmiféle különbséget nem teszünk Erdély és Magyarország közt, de Erdélyben másként áll a dolog. Mihelyt átlépjük a régi erdélyi határt, valami különös, idegen hang üti meg a fülünket. Lépten-nyomon hangoztatják az emberek, hogy ők erdélyiek s Magyarországról, mint valami külön országról beszélnek. Ilyenféle kérdéseket intéznek hozzánk: »Mi újság van Magyarországon?« — A magyar ember megdöbben az ilyen kérdésektől s azon tűnődik, hogy hát Erdély nem Magyarország?!

Hát nem jól van ez így. A két országnak összeolvastása még mindig nem sikerült. A politikai egység meg van ugyan, de a társadalmi egység nincs meg. Az erdélyi nemzetiségek pedig azt szeretnék, hogy a politikai egység se legyen meg, — a magyar kormányférfiaknak tehát arra kell törekedniök, hogy Erdély és Magyarország közt minden válaszfal ledőljön.

Ez azonban nem megy olyan könnyen, mert az erdélyiek még mindig idegennek tekintik a magyarországi embert s nem szeretik, ha azt Erdélybe nevezik ki hivatalnokká. Ritka eset is, hogy magyarországi ember ilyen uton Erdélybe kerüljön, annyira tiltakozik minden ilyen import ellen az erdélyi társadalom.

Ezen idegenkedést, Erdélynek ezen különállását még élesebbé, még kirívóbbá akarják tenni az erdélyrészi képviselők, kik — a »B—i H—p« értesülése szerint b. Kemény Jánosnál értekezletet tartván, azt határozták, hogy pártkülömbőség nélkül egyesülten fognak küzdeni a magyarországi képviselő-import ellen és csak kivételesen támogatnak és fogadnak el magyarországi jelölteket. Azt akarják tehát, hogy az erdélyi kerületekben magyarországi ember ne lehessen képviselő.

Ha e hír, ezen elzárkózási törekvés igaz, akkor az nagyon szomorú világot vet az erdélyrészi képviselők politikai belátására, — sőt — szigorubban ítélve meg a dolgot — az ilyen törekvés kevés hazafiasságra vall. Mert személy-válogatást tenni az ország fiai közt, a hazaszeretet helyébe az önző local-patriótizmust csempészni be: az ilyen törekvés mindig messze állott a hazafiasságtól és bölcs politikai belátástól!

Mi, királyhágóninnyiek, sohasem mondtuk, hogy nekünk erdélyi ember nem kell képviselőnek, sőt a kiváló erdélyi férfiaknak mindig örömmel adtunk s fogunk adni mandátumot. Orbán Balázst például a b.-ujfalui kerület egyhangú lel-

kesedéssel választotta képviselőjévé, — Ugron Gábornak Kecskemét ad mandátumot s más erdélyi származású képviselőt is tudnánk megnevezni. Jó lenne-e, ha az erdélyi képviselők mozgalmával szemben mi ellen mozgalmat indítanánk? Mire vezetne ez? A meghasonlásra, a mire pedig szükség nincs!

Társadalmi téren se zárkózunk el az erdélyiek elől. Az E. M. K. E. ügyét például Debreczen a legmelegebben karolta fel, — ezeket áldozott már e célra s fog áldozni a jövőben is. Pedig mondhattuk volna azt, hogy áldozatunkkal nem az erdélyi, hanem a felvidéki magyarság ügyét fogjuk segíteni, mert hiszen ez közelebb esik hozzánk. De nekünk az ilyen önző szeparatizmus nem jut eszünkbe.

A legerélyesebben tiltakozunk tehát az erdélyrészi képviselők mozgalma ellen. Kárhuzatos dolognak, hazafiatlanságnak tartjuk azt. Az erdélyi nemzetiségek ugyanis eleget izgatnak az unio ellen, magyar emberek ezen izgatásnak ne adjanak tápot, mert a magyar állam épületét segítenek romba dönteni. Ezt pedig az erdélyrészi magyar képviselők bizonyára nem akarják tenni. Álljanak meg tehát a veszedelmes lejtőn, míg nem késő!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése július 6-án.

A tegnapi ülésen P á z m á n d y Dénes beszélt először a javaslat ellen. Pázmány elvben helyesli az államosítást, de a javaslatot oly rossznak tartja, hogy nem fogadhatja azt el.

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

A véres kendő.

— Garsin Wsewolod után oroszból. —

Még gyermek volt Sémén, mikor már megtanulta, hogyan kell a fűzfából sipot furni. Nem nehéz; ki kell tolni a belét, hogy lyuk maradjon a helyén, a végébe egy kis szipókát erősíteni s aztán el lehet fujni rajta akár melyik nótát. Nagyon jól tudta megcsinálni. Mikor már pályáőr volt is, üres óráiban egyremásra csinálta a fűzfásipot, mert akadt kalmár, a ki bevitte a vásárra és eladogatta darabját két kopekért.

Most is harmadnapra, hogy a vonalat megvizsgálták, a hat órai vonat felügyelését a feleségére bízta, maga pedig fogta a kést s neki indult az erdőnek, hogy fűzágakat metszessen. Eljutott már a maga szakaszának a végére s ott, a hol a pálya hirtelen fordulóra kanyarodik, leereszkedett a vasuti töltésen s ment az erdőszélen lefelé. A pályatesttől vagy fél verstnyire mocsár feküdt s annak környéke teli volt jó nagy fűzfákkal, melyekről lehetett csak igazán sipnak való ágakat metszeni.

Kilépett a cserjék közül, fölmászott a töltésre, hol nem messze embert lát a sinhez lopódzni s ott nagy gyorsan munkálkodni. Mit csinál az az ember? Sémén gyanakodott, hogy tolvaj, a ki bizonyosan vasat akar a sinből kilopni. Nézi merően és ijedten veszi észre, hogy az idegen feláll, kezében feszítő van, s azt a sin alá nyomja s egy recscsenés és a vas kerékvágás kifordult a helyéről. A Sémén szeme homályos karikát hány az ijedelemtől s rá akar kiáltani, de nem bír.

Megismerte, hogy Vaszili, futni kezdett feléje, de mire oda ér, az a rossz ember már elfutott a töltésről, a feszítő vassal együtt. Neki eredt az erdőnek. A pályáőr pedig rimánkodva kiált utána:

— Vaszili Stefanovics! Lelkem, barátom! Térj vissza, hozd azt a feszítő vasat. Tegyük helyére vissza a sint. Én tőlem senki sem fogja megtudni soha! Fordulj vissza, mentsd meg lelkedet a pokoltól!

Vaszili nem tért vissza, hanem ment az erdőnek, hogy annak szélén ólálkodjék és lássa, mi történik. Gondolja, hogy abból a nagy szerencsétlenségéből majd csak lesz neki egy kis haszna.

Sémén pedig kétségbeesve állt a kiszakított sin mellett. A fűzágak kötele már rég kiesett a kezéből. Tudta, hogy rövid időn itt egy vonatnak kell átrobognia s mégcsak nem is tehervonatnak, hanem személyvonatnak! Hogy tartsa azt most vissza? Semmi sem volt nála, sem zászló, sem ércz sip. A sint pedig hogyan tegye vissza helyére s hogyan illessze bele pusztá kézzel a csavarokat! Égett az agya. Az örházhoz kell szaladnia, hogy onnan valami eszközt hozzon.

— Uram segits! — kiáltá lelkendezve s nyargalni kezdett a maga örházacsakája felé. Alig birt lélegzeni, de azért csak futott tovább. Érezte, hogy az ereje fogy. Mégis már majdnem összerogy, midőn eszébe jut, hogy az örházat már lehetetlen elérnie.

Hallja a gyárkémény vastag csövének éles fűttyét. Ez azt jelenti, hogy hat óra s hét percczel hat óra múltán itt a vonat.

Terdre esik.

Oh uram! Irgalmazz ártatlan lelkeknek! Már szinte látja, hogy a mozdony első kereke mint zökken nagyot, mint kapja el a felre tolt sint, mint hajol oldalt, mint tépi ki és forgácsolja szilánkká a talpát, hogy fu

Horváth Adám, pártunknak e nagy reményű, tehetséges ifjú tagja, harmadfél óráig tartó határozatos beszédében támadta a javaslatot. Idézte azon képviselők beszédét, a kik néhány év előtt az államosítás ellen nyilatkoztak, ma pedig az államosítás hívei lettek. Ez idézetek felolvasása sok derült pillanatot szerzett a függetlenség pártjának. Horváth Adám azután a megyei petíciókra tért át s vitatta, hogy a megyék közül csak négyen nyilatkoztak az államosítás mellett feltétlenül, míg tizenhét nyilatkozott ellene feltétlenül; a többi megye ha el is fogadja az államosítást de garancziákkal együtt kívánja, nem pedig azok nélkül.

Pázmány Dénes kijelenti, hogy nem municzipalista, sőt elvben az államosítás híve, de a törvényjavaslatot még sem fogadhatja el, mert az nem javítana a valóban igen rossz közigazgatáson. Várjunk még egy-két évig, akkor meg fog érn a köztudatban a reform iránti érzék, valamint politikai körünkben a belátás, hogy miként segítsünk közigazgatásunkon, a mely rosszabb, mint az orosz közigazgatás. Az egyéni jogok tekintetében Oroszországban kedvezőbb a helyzet. Magyarországon tulajdonképpen nem is megyék, hanem pasalikok vannak és a hatalmi tulkapások ellen nincs semmi védelem. Szóló polemizál Beksicsesél és bizonyítja, hogy a francia közigazgatásba az államnak kevés beleszólása van, holott Magyarországon ahhoz, hogy falát bevakoltathassa, Tisza Kálmán bukása volt szükséges, annyira függ nálunk minden a miniszterektől. Magyarországot borzasztó drágán és rémisztő rosszul adminisztrálják. Szóba hozza, hogy Nyitra megyében az alispán annak idején, az ellenzék tönkreteendő, minden uton-módon pénzt gyűjtött választási czélokra, remélvén, hogy a főispánságot ekkép kiérdemli, helyette még magasabbra, államtitkárságra jutott. A választási visszaélések erkölestelen volta iránt nincs semmi érzékünk. A virilismust meg kell szüntetni. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Horváth Adám szintén nem fogadhatja el a javaslatot, mert a választási rendszer híve, amely kellőképp érvényesítve, a szükséges reformok alapján módot nyújt közigazgatásunk gyökeres megjavítására. Több példát hoz fel

arra nézve, hogy azok, akik most készek megszavazni az államosítást, választóik előtt egészen más értelemben nyilatkoztak. Azt is tagadja, hogy a megyék törvényhatóságainak többsége a törvényjavaslat mellett nyilatkozott, mert bár nagy részük az államosítást nem ellenlezte, de a törvényjavaslatot sok tekintetben kifogásoltak. Erre nézve adatokat sorol fel.

A z e l n ö k figyelmezteti a szónokot, hogy annyi sok megyei felterjesztés felolvasásának nincs helye. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Horváth Adám kijelenti, hogy csak még két kérvény szövegét fogja felolvasni, de a házszabályok értelmében kérni fogja az összes kérvények felolvasását. Beszéde végén határozati javaslatot nyújt be, amelyben a kormány jobban kidolgozott törvényjavaslat benyújtására utasítatik.

H a g a r a Viktor szólalt fel ezután a javaslat mellett.

— **Felkoncezolt hadoszlop.** A madridi újságok nemrég fölemlítettek egy bizonytalan hírt, mely a filippini szigeteken levő spanyol csapatok borzasztó katasztrófájáról szólt. A kormány azonban sietett a czáfolattal. Erre most a Madridban megjelenő Correspondencia Militar a következőkkel válaszol: »Levélben borzalmas részleteket közölnek velünk Manilából arról a szerencsétlenségről, mely csapatainkat Mindanaoban érte. Tudósítónk azt írja, hogy 5000 benszüllött körülzárt és részben felkoncezolt egy spanyol hadoszlop, mely egy zászlóalj tüzérségből, egy rendes gyalogzászlóaljból és két század tengerészkatonából állott. A benszüllöttek egy erdőben rejtőztek el s úgy várták a csapatokat, 25 kilométernyire az Illana-öböltől, a Lanao-laguna irányában. Ezt a hírt megerősíti egy másik levél, melyet Manilából küldött egy tüzérszázados s melyet szintén rendelkezésünkre bocsátottak. Mindkét levél azt mondja, hogy körülbelül 1000 embert mészároltak le a benszüllöttek. A harmadik levélben azt írja egy katona az édesapjának, hogy ő szerencsés volt ez, írja, ha meggondoljuk, hogy a Mindanaoból érkező hírek mind azt mondják, hogy ezredének szolgálatban levő összes tagjait lemészárolták a benszüllöttek, a kik száma sokkal többen voltak a spanyol csapatoknál és kitűnő fegyverek voltak, a melyeket a

németektől és angoloktól vásároltak. Ebből a levélből az is kiválglik, hogy a manilai spanyolok nagyon nyugtalankodnak a csapatok elégtelen volta miatt. Ez a közlemény most már bizonyára kényszeríteni fogja a spanyol kormányt, hogy a katasztrófáról hivatalosan kapott híreit mielőbb a nyilvánosság elé bocsássa.

— **Az angol trónörökös pénzzavara.** Az angol trónörökös a könnyelmű élet és a kártya anyagilag teljesen tönkretette. A herceg pénzügyi bajai az ő magyarországi látogatásaival is szoros kapcsolatban vannak. Egy bécsi lap írja, hogy midőn a walesi herceg legutóbb Festetics Tasziló grófot Keszthelyen meglátogatta, értésére adta magyar barátainak, hogy pénzzavarban van s legalább 2 s fél millió forintra van szüksége, hogy ügyeit rendezze. Akadt is egy kapitálista, a ki előteremtette a rengeteg összeget s azzal a föltétellel, hogy ha két magyar magnás kezességét vállalja érte, rendelkezésére is bocsátja az összeget a hercegnek, oly kikötés mellett, hogy trónralépése napján megfizeti. Az alku létrejött, két magyar gavalér elvállalta a kezességet. A hírhedt Cumming-aftér óta sűrűn bejárta az újságokat az angol trónörökös lemondásának híre s minthogy e hírek mind komolyabb formában jelentkeztek, a jótálló két gavalér ügyvédet küldött ki Londonba, hogy megismerje a dolog valóját, és ha a dolog igazán így áll, fölkérje a herceget, hogy mentse föl feleit a kezesség alól és gondoskodjon a 2 s fél millió forint tekintetében egyéb garancziákról. Hogy milyen eredményre lett az ügyvéd közbenjárásának, eddig még nem tudni.

— **Orosz katonai mozgalmak.** A múlt héten több fontos czári rendelet jelent meg, mely az orosz hadsereg harczerképességét tetemesen fokozza s a mozgósítást nagy mértékben előkészíti. Az egyik rendelet a hadseregben uralkodó tisztihányon segít s meghatározza, hogy haboru esetén az állisztek és önkéntesek melyik része nevezhető ki tisztté. Még nagyobb figyelmet érdemel a czár azon ukáza, mely az ideai újonczosokra vonatkozik s június 18-án tételt közzé. A rendeletben a meglepő, hogy olyan nagy véradót ró a népre, minő III. Sándor trónra lépte óta egyetlen egyszer sem fordult még elő. 1881-ben a besorozott újonczok száma csak 212,000-et tett, míg az idén a czár 262,400 újoncz besorozását rendeli el. A fennálló öt évi szolgálati idő mellett az intézkedés a békeléti-

rodik eleinte a földbe s rántja magával a vonatot le a föltől melletti száz láb mélységbe.

S a harmadik osztályu kocsi mind tele vannak gyermekekkel, apró szőkehajú fejekkel.

— Szegények! Most még mily csöndesen ülnek. Nem sejtnek semmit.

A pályáról e borzasztó gondolattal erőt kap, fölriad és fohaszkodik.

— Uram, teremtem! Sugd meg nekem, hogy mit tegyek. Nem, nem juthatok el az örházhoz. Vissza a szerencsétlenség helyére.

Egyébre nincs idő!

S lihegve fut visszafelé. Rohan és el sem bírja képzelni, hogy mi fog történni. Oda ér a kintantott sinhez s megpillantja a leesett füzgököt. Lehajol s kiválasztja a leghosszabb, a legerősebb ágat, s fut vele megint visszafelé.

És ezt nem látja senki, csak egy ólalkodó rossz ember, az erdő szeleiből. És a mint nezi, nem arra a kis haszonra gondol, a miért olyan borzasztóra tölte el magát, hanem a ketszegbeesett ember kínjódására es maga is kezd megzavarodni: mit tett!

Semen pedig a távolból már hallja a közeledő mozdony visítását. Sőt hallja a sinek lassu, egyhangu rezgését is.

Tovább rohanna, ha volna még hozzá ereje, de egyszerre, a felszakított sintől vagy száz ölnyre, elszántan megáll. Ugy érzi, mintha agyát egyszerre valami világosság ragyogta volna be. Lekapja fejeröl a fövet, kihuzza abból fehér gyapot kendőt s aztán metsző kést rántja ki eszénaga szárából s keresztet vet.

— I-tenem! Áldásod legyen rajtam!

Balkarján egy olyan nagy sebet hasít, hogy a meleg vér rögtön omol belőle. Abba aziatja a kendőt, s a hogy tudja, szétsimítja, a füzag végére köti s aztán magasra emeli.

Ime, megvan a vörös zászló, messzire látszik.

Már látja a közeledő vonatot s ő egyre intetet a jellel, miközben aggodalom gyöttri.

A mozdonyvezető nem fogja meglátni, egyre közelebb jó, s ha száz ölnyről el nem kezd a megállítást, vége mindennek!

Csorog róla a verejték és karjából a meleg vér. Semen megpróbálja egyik kezével összenyomni a seb szeleit, de a vér csak nem áll meg, mert ijedtében nagyon is mélyen vagott a husba. Gyöngül, szédül, máris csak a lelkiismeret ereje tartja fönn.

Egyszerre azonban elhomályosodott előtte minden. De erős esengetyű szót hall. A vona-

tot azonban nem látja, csak a dübörgés zug a fülebe. Agya meg működik kétséggel vívódva.

A vonat nehezen zakatolva megáll. A kocsi pedig ijedten ugrának ki az utasok s csoportokba verődve, remülten kérdik egymástól, mi a baj?

A sin mellett ott látnak egy ajultan heverő s vérző embert, mellette pedig egy másikat, izmos erejűt és dult arcúat, kinek kezében a füzag, rajta a véres kendővel.

Vaszili zavartan nezi a csoportokat, aztán lecsüggeszti fejét és bünbánólag szól:

— Kötözzetek meg, én voltam az, a ki amott fölszakítottam a sint.

— **A Karthausi kézirat.** Eötvös híres regényének, a »Karthausi«-nak kéziratát elveszettek hitték. A kézirat megvan Szegeden Székely Samu fiatal könyvkereskedőnél.

A rendkívül becses kéziratot egy német vándorló nyomdászsegédétől vette meg. A regény első kiadása valóban Németországból került ki. A nagy kézírathalmazból csupán 17 oldal hiányzik.

Debrece

Debrece

16

1891.

s z a m n
lését
zül 15.0
esik. 188
750,000-
nőtt. Ez
elő a lab
Még inka
végrehaj
a kaukáz

A
lap közl
munkacs
történet
határozás
ügyi ma
Firczak
keskaptal
zetes apá
gór. szer
Bécsben,
József, s.

A B. C.
Kodik, all
ról értesü
lem és M
herceg
vonzalom
telt latog
dött. A f
ohajtásana
nöt nőül
politikai o
latszük, ho
vagy legak
a fejedelm
megszakít
a minap E
volt a czél
ügye kedve

Veg
mondása
a Zombor
totta leme
oka az, ho
rály üdvöz
megjelent,
hívást. A
erinti kellen
togatás k
ték a megy
hogy még 1
résztint a p
sére, részint

Repa

mentben oly
melyek más
lán nem for
ma bátran
nevezhetnök.
nyos előélet
már ezüst k
dolgokat vá
kollégák. W
Schneider k
zót rendelt
1500 frtot h
üzök rovásár
ügyben zárt
fényesen kire
mert a bizo
embernek me
szalását fejez
selökkel szem
el kellett mar
minisztereknek

A szer

szeütközés hi
bizonyosan su
után. A hír
álló bolgár ha
tart s beljebb
zonyos, hogy

Debrecen 1891

Debrecen 1891 1891
165

számnak 250,000 emberrel való emelését jelenti. A besorozandó újonczok közül 15,000 a tengerészetre s a határőrségre esik. 1881-ben a védőtelesek száma még csak 750,000-re ment, most azonban már 867,000-re nőtt. Ezt a szaporodást csak részben idézte elő a lakosság számának általános emelkedése. Még inkább okozta azt a védőtörvények szigorú végrehajtása s a védőtelezetség kiterjesztése a kaukázusi területre.

BELFÖLD.

A munkácsi püspök. A hivatalos lap közli Firczak Gyula orsz. képviselőnek munkácsi görög szertartású kath. püspökké történt kinevezését. Az erre vonatkozó kir. elhatározás a következő: Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére: Firczak Gyula munkácsi gör. szert. kath. székeskáptalani nagyprépostot, becsületölgyi címzetes apátot és szentszéki ülnököt, munkácsi gör. szert. kath. püspökké kinevezem. Kelt Bécsben, 1891. évi május hó 26-án. Ferencz József, s. k. gr. Csaky Albin. s. k.

A bolgár fejedelem eljegyzése. A B. C., a mely kiváló szeretettel pletykálkodik, alitóltag udvari körökből a következőkről értesül: Coburg Ferdinánd bolgár fejedelem és Mária Dorottya főhercegnő, József főherceg leánya, már hosszabb idő óta benső vonalozással viseltetnek egymás iránt, mely a hercegnék az alsuthi kastélyban tett ismételt látogatásai alatt hő szívbéli frigygye fejlődött. A fejedelem többször adott kifejezést óhajtatásának, hogy szeretné a bájos főhercegnőtől nőül venni, de ez óhajtatása eddig fontos politikai okok miatt nem teljesülhetett. Ugy látszik, hogy most az aggodalmak eloszlottak, vagy legalább csökkentek, mert mint mondják, a fejedelem karlsbadi kurája négy napra való megszakításának és József főherceg családjával a minap Ebenthalban történt találkozásának az volt a célja, hogy a szerelmes pár szívbéli ügye kedvező módon elintéztessék.

Vegyes hírek. Egy főispán lemondása. Újvidék főispánja dr. Flatt Viktor, a Zombor és vidékének hire szerint benyújtotta lemondását. E lap szerint a lemondása oka az, hogy Flatt főispán Pécselt, hol a király üdvözlésére az újvidéki küldöttség élen megjelent, az udvari ebekre nem kapott meghívást. A főispán lemondása a szerb köröket érinti kellemetlenül. — A pécsi királylátogatás költségeit közadakozásból fődözték a megyei urak. Annyi pénz gyűlt itt össze, hogy még 1540 forint fölösleg maradt, melyet részint a pécsi népiünnep költségeinek fődözésére, részint kulturális czélokra fordítanak.

KÜLFÖLD.

Reparált becsület. A bécsi parlamentben oly dolgok vannak most napirenden, melyek másutt csak kivételesen, vagy egyáltalán nem fordulnak elő. Az ottani viszonyokat ma bátran az »ezüst csanakal« korszakának nevezhetnők. Mert nálunk szokás valaki botrányos előéletét úgy jellemezni, hogy: »lopott az már ezüst csanakalát is.« Bécsben ennél czifrább dolgokat vágnak egymás fejéhez a képviselő kollégák. Wrabetz képviselő azzal vádolta Schneider képviselőtársát, hogy hamis bélyegzőt rendelt volna, Luenger pedig azzal, hogy 1500 frtot huz olyan állás után, szegény iparűzők rovására, mely állás nem is létezik. Ez ügyben zárt ülést tartott a parlament, melyen fényesen kireparálták Schneider ur becsületét, mert a bizonyítékok daczára is tisztességes embernek mondta a hozott határozat és rosszszalását fejezte ki Wrabetz és Luenger képviselőkkel szemben. Érdekes, hogy a zárt üléstről el kellett maradniok a mandátummal nem bíró minisztereknek.

A szerb-bolgár határról véres összeütközés híre érkezik, mely, ha megvalósul, bizonyosan súlyos következményeket von maga után. A hir szerint ugyanis husz emberből álló bolgár határőrsapat lépte át a szerb határt s heljebb hatolt az országba. Az nem bizonyos, hogy tudva, avagy nem tudva tettek

a bolgár katonák e lépést. A Pirotnál táborozó szerb katonák észrevették a benyomulást. Egy szacaszólló álló szerb katonaság körülvette a bolgár csapatot s tüzelt. A bolgár katonák közül többen meghaltak sebeikben, míg mások súlyosan megsérültek.

Vegyes hírek. Az »Alliance Israélite« számokban. Az »Alliance Israélite« e napokban adta ki az elmúlt évről szóló jelentését. Az egyesületnek 1890-ik évi bevételé 666.386 frank volt, kiadása pedig 577.538 frank. Az év végén 666.559 frank vagyona volt. Iskolákra az elmúlt évben 274.780 frankot költött az egylet. Az »Alliance Israélite« összesen 54 iskolát tart fenn, melyekbe 11.549 tanuló jár. — Vasut Boszniából Hercegovinába. Szerajevo és Mosztár közt kész a vasuti összeköttetés. Tehervonatokkal már tettek próbát az új vonalon, mely az első vasuti kapcsolatot a két okkupált tartomány között. — A kolera. Konstantinápolyból sürgönyzik, hogy a kolera az egyre növekedő hőség folytán rohamosan terjed s már Aleppóban is dühöng, a járvány Damaskus meg a Libanon felé is huzódik. Nagy baj, hogy kevés orvos van, minek folytán a katona-orvosokat is a kórházba kellett berendelni. — Az elcsapott metropolita. Ilijevics Dioniziusz, a méltóságától megfosztott dolnya-tuzlai metropolita, ki a napokban Belgrádban tartózkodott, Konstantinápolyba készül a patriarkához, hogy magát előtte védelmezze. E kísérlet aligha segít a metropolita baján, mert letételebe annak idején a patriarka is beleegyezett.

Fölvívás előfizetésre.

A harmadik negyedév kezdetével bizalommal várjuk föl t. előfizetőinket az előfizetés megújítására.

Lapunk, mint a debreczeni és vidéki olvasó közönség kipróbált közlönye, hiven szolgálja a közügyeket, első sorban e város és vidékének érdekeit, e mellett hű tükre az országos és külföldi eseményeknek is.

A napi-renden lévő kérdésben, a közgazgatás államosításának kérdésében, lapunk az önkormányzati és választási rendszer fenntartása mellett harcol, a jogokat elkobozni akaró kormányval szemben. A nagy vitát, mely a képviselőházban foly, részletesen ismertetjük s a kérdést, mely mindannyiunkat érdekel, minden oldalról megvilágosítjuk. A »Debreczen« mindig ott volt a nemzeti jogokért küzdők sorában s feladatát most is hiven és lelkiismeretesen betölti.

Azon ígérettel, hogy lapunk szellemi részére ezután is nagy gondot fordítunk, kérjük az előfizetések megújítását.

Vidéki t. előfizetőinket, különösen az olvasó köröket és kaszinókat arra kérjük, hogy előfizetéseiket ne könyvárusi uton, hanem a kiadó hivatalhoz intézett postai utalványon ujtsák meg, mert a könyvárusi közvetítés — különösen ha számosan veszik azt igénybe — nekünk tetemes kárt okoz. Egyuttal tisztelettel kérjük hátralekös előfizetőinket az előfizetési díjak beküldésére, hogy kötelezettségeinket mi is pontosan teljesíthessük.

Előfizetési árak:

- Egy évre . . . 10 frt.
- Fél évre . . . 5 frt.
- Negyed évre . . 2 frt 50 kr.
- Egy óra . . . 1 frt.

A »Debreczen« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

*** Előmunkálati engedélyek.** A kereskedelmi miniszter az előmunkálati engedélyt egy évre újból megadta, Harsányi Menyhért kis-várdai ügyvédnek és Scheiber József mérnöknek, a m. kir. államvasutak Kis-Várda

állomásától Gyulaháza, Nyirbakta és Nyir-Bátor községek határainak érintésével, a m. kir. államvasutak Nagy-Károly állomásáig es e vonal Gyulaháza állomásától Vásáros-Naményig vezetendő h. é. vasútvonalra; továbbá Könyves Tóth Mihály és Rössler Richard mérnököknek, a Pancsova város területén, a dunagőzhajózási társaság dunaparti kikötőjéig vezetendő gőzmozdonyu közúti vasútvonalra.

*** A vasárnapi munkaszünet megszegése** súlyos bírság alá fog esni. Egy frttól háromszáz forintig terjedhető pénzbírsággal sújtják az új törvény megszegőit. A kereskedelemügyi miniszter külön rendeletben utasította a hatóságokat, hogy az új törvény végrehajtása a legszigorubbán történjék.

*** Öngyilkos önkéntes.** Nagyváradon Nagy Géza egyéves önkéntes, a berettyó-szabályozási társaság igazgatójának fia, agyonlőtte magát. A csinos, igen kedvelt fiatal ember kaszárnyafogságot kapott s úgy látszik, ezt vette annyira szívére, hogy megvált az élettől.

*** Jóna száz millió!** Nem forint, nem is márka, de még frank sem, legkevésbé pedig font sterling, hanem csak — krajczár. Ennyi új krajczárt fognak ugyanis az allami pénzverdében verni, a mint azt a hivatalos lap közlése teszi. De ha ez a száz millió krajczár együttvéve nem is tesz ki többet — egy millió forintnál, mégis csak respektábilis egy összeg ez. Olvasóink aligha alkothatnak maguknak fogalmat arról, hogy mit tesz az: száz millió réz krajczárért ötven millió császársemlét lehet kapni, mióta a zsemlét két krajczárba számítják. Debreczen lakosságát 50.000 emberre tevé, körülbelül 10 hónapig lehetne abból a zsemlékészletből az egész lakosságot reggeli és délutáni süteménnyel ellátni. Ha egy rablógyilkost arra ítélnék el, hogy ezt a száz millió krajczárt meg kell számolnia és föltesszük, hogy minden perczen 100 krajczárt olvas meg, egy millió percze 16.666 órára volna ehez a műtélhez szüksége. Naponként 10 órai munkaidőt véve föl, 1667 nap, azaz négy év, hat hónap és 24 nap alatt végeznél el a munkát. Száz millió krajczárért 33.333.333-szor mérheti meg magát az ember az automatikus mérlegen, huszonöt millió csomag miniszterdohányt vehet magának és husz milliószor utazhat a lövonatu vasuton. Het krajczárba számítva két deczi fehér bort, 28.571.428 deczit ihatik. Ha csak két literet veszünk egy csöndes berugas minimális summájához, — 1.428.571-szer lehet száz millió krért berugni. Száz millió krajczár különben súly dolgában is nyom valamit a latban. 350 krajczár egy kötöt tesz ki, 350.000 krajczár pedig egy métermázsát. Az egész vert pénz pedig 285 tonnának, körülbelül 3-4 vagon-szállítmánynak felel meg. Ennek a súlynak a továbbszállításához körülbelül 300 kétlovas kocsit, vagy 2850 hordár volna szükséges. Egy lelkes statisztikus azt is kiszámította, hogy az állam körülbelül 600.000 forintot nyer a száz millió krajczáron.

*** Gyárégés oltása gőzzel.** Izenheimban Elzászban egy fonó-gyárban tűz ütött ki a minapában. A gyár tulajdonos arra a gondolatra jött, hogy tán legczelszerűbb volna, gőzzel elfojtani a tüzet. A kettős szellentű kinyitása után a gőz nagy nyomással hatolt az égő műhelybe s elfojta a tüzet. A gőz eleinte megsűrűsödött és nemcsak a levegőt telítette nedvességgel, hanem minden éghető tárgy is, mely a helyiségben volt, de minél több gőz ömlött ki, annál sürűbb lett a levegő, mely a tüzet lassan kioltá. A parázspamutot aztán vízzel oltották ki. A gőz, mint később kitűnt, kevesebb kárt tett az épületben, gépekben s anyagszerekben, mintha vízzel történt volna az oltás.

*** Munkások táncvigalma.** A budapesti általános munkás betegsegélyző- és rokkant-pénztár debreczeni előhelye 15 éves fennállásának emlékére folyó 1891. évi július 11-én, azaz szombaton az özvegy és árva alap javára a »Margit« fürdő dísztermében, a munkás dalárda tiszteletbeli közreműködésével, zártkörű táncvigalmat rendez. — Belépti díj személyenként 70 kr, előre váltott jegyek 60 kr. Zenész: Zsiga József zenekara. Kezdeté 8 órakor. Jegyek előre válthatók Zech József ur

vendéglőjében, Kovács József szabó üzletében Teleky-utca 2134. sz. Vasárnap és hétfőn az egyleti irodában és a vigalom estéjén a pénztárnál. Ételek- és italokról a vendéglős gondoskodik. Felülülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

* **A vihar.** Ugy látszik, hogy az a retentő vihar, mely szombaton és vasárnap Debreczenben dult, s itt jelentékeny károkat okozott, az alföldnek nagy részét elpusztította. A hajdu városokból és a közeli vidékekről minden-ünnen a pusztulás híre érkezik. Tegnap este szintén volt Debreczenben eső, de ez viharra nem fokozódott, noha d. u. dél felől sötét felhők tornyosultak. Különösen sok kárt okozott a vasárnapi vihar Turkevén, a honnan a következő sorokat írják nekünk: »Vasárnap, jul. 5-én delutan 1/2 3-kor óriási, sajátságos, itt eddig még sohasem látott zöldesszínű fellegek jöttek M.-Tur felől. 3-kor kúrt az óriási zivatar, mely tönkre tette a turkevek minden reményét. Az orkánná fajult zivatar háztetőket vett le, vas-tag fakat tepett ki tövestől, s a szelmalmokat minden evezőtől megfosztá. Ehez hasonló Turkeviben még nem láttak. Galambtojásnál jóval nagyobb jégdarabok estek, melyek a dél-fele eső ablakokat minden házon beverték. Az egyik parochián 19, a másikon 17 ablakot vert be. Egy főuri család kastélyán 171 ablak tört ki, nincs ház, mely ep maradt volna. A vetések még szomorubb képét mutatják a pusztulásnak. Olyan a föld, mint a tarló. Az árpát le se lehet kaszálni, csak ráeresztik a jószágokat. A buzából is csak körülbelül 1/10 része maradt meg a különben gyönyörű kalásznak. Igazán megindító a szegény népnek a sorsa, mely epen 1 nappal a takarás előtt lett megfosztva egész évi keresményétől. A kukoriczán nincs egy level. Azt mindet ezerfelé hasgatta a jég, maga a szar pedig el van törve, úgy, hogy a legtöbb gazdaember felé se megy e nyáron a tanyájának. Kiszámíthatlan a kár. Szakértők úgy hozzávetőleg 1 millió forint kárt konstata-
talnak, abból indulva ki, hogy Turkeve csak egyenes adót 95,000 frtot fizet az államnak a föld-jövedelemből, ennek pedig több mint egy millió frt felel meg. A vihar körülbelül egy óráig tartott, daemóni erővel tombolva, zuzva és törve össze mindent. — Egy embernek 40 malaczat vert agyon a mezőn. Magát az embert pedig és kis 3 éves fiát, ki vele volt, kocsin szállítottak be, mert egészen nyomorékra verte az óriási darab jég a kis fiút. — Iszonyu a pusztulás nálunk s a nép a kétségbeesés szelén áll.*

* **Városi hivatalnokok szabadsága.** Szatmáron a »Korona« szállóban egy elegáns külsejű ur vett lakást, a ki a budapesti vonattal érkezett. Az ismeretlen idegen két napot töltött Szatmáron s két nap után a hajnali vonattal elutazott. — Ugyanekkor egy szatmári előkelő ur felesége, — kinek már két 6-8 éves gyermeke van, — tünt el hazulról. Az uri asszony férje egy napig kereste és kerestette a feleségét, mig nem arról értesült, hogy az elmúlt napok egyikén hajnali 4 órakor künn látták a pályaudvarban azzal a bizonyos budapesti úrral. Utólag a cserben hagyott férj odahaza talált egy darabka papírt, a melyre a csapodár asszony ezeket írta: »A szerelmemnek ellen állni nem lehet.« A szöketőről mitsem tudnak, de a szöketésről annál többet beszélnek.

Krisztiáni Alajos. Krisztiáni Alajos főreáliskolai rajztanár és debreczeni polgár tegnap este fél 12 órakor, 63 éves korában meghalt. Krisztiánt mindenki ősmerte Debreczenben s a kedélyes öreg ur szívesen látott vendége volt a legelőkelőbb családoknak. Mint tanár a legképzettebbek és legkedveltebbek közé tartozott. Mint embert és mint tanárt egyenlő vesztesség érzetével sirathatják ősméresei és tanítványai. Krisztiáni Alajos Nagyszombatban 1828 szeptember 17-én született; 1847-ben belépett Budapesten az első magyar festészeti akadémiába, melynek sikeres elvégzése után Nagy-Abonyban, Rékásan és Czegléden képzéssel és rajztanítással foglalkozott. Majd kinevezetett a czeglédi ipar-rajziskola tanárává, később ugyanott polgári iskolai tanárrá. Innen hívta meg őt a debreczeni kereskedő testület rajztanárul a real-kereskedelmi iskolába, mely állásban egy évig foglalatoskodván, Révész Balint püspök kinevezte őt főis-

kolai rajztanárnak. 1874-ben a városi főreál-tanoda rajztanárává nevezetett ki, azóta a legnagyobb buzgalommal folytatta munkásságát a rajztanítás terén és igen sok ifjút vezetett be a rajzolás útjára. Krisztiáni Alajost Munkácsy Mihály is személyesen ősmerte s nagy tisztelettel viseltetett iránta mindég. — Krisztiáni néhány hó óta betegeskedett, de míg a betegség ágyba nem kényszeríté, addig pontosan feljárt az iskolába tanítani. — Áldás emlékére!

A reáliskola tanárkara, mely a tanulókkal együtt a reáliskolából holnap d. u. fél 5 órakor testületileg megy a temetésre — következő gyászjelentést adta ki:

»Debreczen város főreáliskolájának tanárkara megszorodott szívvél jelenti, hogy Krisztiáni Alajos, főreáliskolai rendes tanár f. hó 6-án elhunyt. A boldogultnak hiült tetemei szerdán d. u. 5 órakor fognak a hűvelyes-utca 1068. számú háztól a r. kath. szertartás szerint örök nyugalomra tételni. Debreczen, 1891. július 7-én.«

* **Közigazgatási bizottság.** Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülést Simonffy Imre polgármester elnöke alatt a városháza nagy tanács termében. A polgármesteri jelentés szerint most hóban a rendőrség által letartóztatott lopásért 10, r. kihágásért 126, összesen 136 egység. A r. főkapiténység, mint első fokú iparhatóság különböző iparágak önálló gyakorolhatására 23 egyént látott el iparigazolvánnyal, munkakönyv 61 darab, ideiglenes igazolvány 2 db adatott ki. A katonai létszám volt: közös hadseregbeli 1211 ember, 275 lóval, m. kir. honvédségnél 1592 ember, 295 lóval, összesen 2803 ember 570 lóval. A lakosság által állami adó fejében befizettetett: mult évekről 7769 frt 16 1/2 kr, folyó évről 9343 frt 35 kr, késedelmi kamatok fejében 630 frt 63 kr; összesen 17,773 frt 14 1/2 kr. A községi bíróság ügyforgalma következő volt: hátralek a mult hóról 21, új panasz érkezett 409; ebből elintéztetett 399, maradt hátralek 31.

* **Haynald Lajos** érsek holttestét bebalzsamozták és azután díszesen felállított ravatalra helyezték. Részvétnyilatkozatot küldtek a király, Szapáry, Csáky, Fehérvári miniszterek, Samassa egri érsek és Lönghardt erdélyi püspök. Ezenkívül több város és magánosok is táviratilag fejezték ki részvétüket. A temetés holnap, szerdán lesz.

* **A szőkés párosan.** Pár nappal ezelőtt Szatmáron a »Korona« szállóban egy elegáns külsejű ur vett lakást, a ki a budapesti vonattal érkezett. Az ismeretlen idegen két napot töltött Szatmáron s két nap után a hajnali vonattal elutazott. — Ugyanekkor egy szatmári előkelő ur felesége, — kinek már két 6-8 éves gyermeke van, — tünt el hazulról. Az uri asszony férje egy napig kereste és kerestette a feleségét, mig nem arról értesült, hogy az elmúlt napok egyikén hajnali 4 órakor künn látták a pályaudvarban azzal a bizonyos budapesti úrral. Utólag a cserben hagyott férj odahaza talált egy darabka papírt, a melyre a csapodár asszony ezeket írta: »A szerelmemnek ellen állni nem lehet.« A szöketőről mitsem tudnak, de a szöketésről annál többet beszélnek.

* **A zöld papagály.** Az egyik törvényszéki bíró szobájából szökött meg. Az exotikus égalj forrósága csupán neki volt kedvére. A kapitány maga elő ezeltatta az összes rendőröket és megkérdezte tőlük, hogy láttak-e zöld papagályt?

— Nem láttunk, — volt egyhanguan a felelet.
— Az olyan madár, amelyik beszél, — magyarázta a kapitány.

— No akkor én láttam, szólalt föl egy rendőr, — rám is kiáltott: »te csinált vele?«

»Hát aztán mit csinált vele?«

»Hát instálom, s szalutáltam neki.«

* **Vasuti vonatok sebessége Angliában.** Az »Engineering« egyik levelezője közelebb az Edinburgtól Londonig közlekedő leggyorsabb vonattal utazván, kiszámította az egyes állomások között elért legnagyobb menet-sebességeket. E szerint a vonat kétszer érte el a 80 angol mértföld, vagyis csaknem 149 km.-

nyi sebességet, sőt menetsebessége két ízben 818 angol mértföldre, azaz csaknem 152 km.-re emelkedett. 734 mértföldnél csekélyebb menetsebességgel a vonat a szabad vonalon nem is haladt. A kocsik a nagy súly daczára a vágányzat jó állapota miatt a nagy sebesség mellett sem ingadoztak.

* **Véres verekedés.** A miklós-utca végén levő embervásárban tegnap d. u. véres verekedés volt. Tóth János napszámos szö-váltásba keveredett Juhász József napszámossal, miközben B. Szabó László napszámos oda ment közjük és belekeveredett a szö-váltásba. Juhász B. Szabóval is perlekedni kezdett s a szö-ből nemsokára ütés is lett. B. Szabó úgy vágta fején rezes botjával Juhászt, hogy ez eszméletlenül rogyott össze s súlyos fejsébével a közkórházba kellett beszállítani. Állapota kétséges. B. Szabót letartóztatta a rendőrség.

* **Felment a fa ára.** A guthi botgaly arát 5 frtről 5 frt 50 kr-ra emelte föl a tanács.

Zöldben.

— Nyári karczolat. —

A holt saison kezdetét vette. Konstatálja minden körülmény. A hávéházak üresek, a járdák üresek, a koresmák (hallatlan) üresek, a lakások befüggönyözött ablakai itt is, ott is mutatják, hogy lakói zöldbe vándoroltak. A fürdők népesednek, a nyári lakok népesek, a villák között zibongó élet fakad. Csendes kis otthonok képződnek úgy a tornyos pavilonok, mint az apró zindelyes vítvillók szelős falai között, melyeknek üres pinczéi s kezdetleges ketrecek lassanként megtelnek a nyári elemozsiák izletes garnadával.

Rekeszes pinczetokokban elhelyezett pot-rohos üvegek meghúzzák a hordár csontos vállát, a mint a nyári lakokba cipeli a hegy levét, sorrendben következnek a pirosasu paprikás szalonna, rudakban a szalámi, s öblös bögrékben a tejnemű. Aztán a baromfiak... Összetakolt ketrecekben csipognak, czihelődnek berzenkednek és haragjukban véresre csipkedik egymást, — de a szakácsné azt mondja csitt s még az előbb vígan vagdalkozó kakóczák... ime a terített asztal legkedvesebb ékességét képezik.

Valóságos falusi idyll kezdődött el ott künn a kertekben. Az ur házi sapka helyett durva fonatu szalmakalapot hord, s az uri finnyásággal forgatott hizott trafik helyett hosszuszáru pipából szüzdohányt kormol. A bütykös nádbot helyét kerti kapa foglalja el, melylyel műértőleg irtogatja a nemes kerti növényzet töve mellé toladó labodát és kusza pipehurt.

Hát az asszony? No ez itt is asszony! Egy világért ki nem menne rongyos kesztyű nélkül, nehogy a nap megbarnítsa keze fehérségét; két világért nem engedne pongyolájának bübájából, és három világért nem mondana le toillette asztalának műszereiről, melylyel tökéletesebb teszi az arc rózsáit, vállalai fehérségét, keble gömbölyűségét, szemének tűzét. Pongyolájában is van valami megkapó összhang, valami édes lebilincselő bübáj, melyet az asszony izlése, helyes érzéke és finom tapintata tud a bámuló férfi szemei elé varázsolni! Minden redő művészeti összhangban simul a telt idomokra s a lenge köntös az elfedett Vénus plasztikus termetét csak sejtelmes körvonalakban mutatja.

Oh asszonyi állatok, mily nagy a ti szépségeiteknek nagy hatalma...

Künn a zöldben! Mennyi öröm egy rakáson, mennyi boldogság egy folytában!

Ha szél lebben, virágillatot hoz, ha eső esik, balzsam párázattal telik meg a lehült lég, ha nap süt, a természet kaczagó vidámsága nevet rád minden fáról, minden fűszálról. Este ide ragyognak a fényes csillagok legfényesebben, vagy a viharfelhők gomolygó képe itt látszik komorságának egész föntségével; reggel ide érkezik a kelő nap első sugara és itt reszket a madarak édes dala.

Szabad a lég, szabad a tüdő, szabad a vérkeringés, szabad a szemhatár. Az öröm közvetlenebb, a bánat könnyebb, az adósság

Debrece 1891

Debrece 1891 1891

145

1891. július 7

DEBRECZEN.

5

türhetőbb, az irigység távolabb van, a port nem szívod, a büzt nem érzed, a kocsiörgést nem hallod, a bántó vásári zsbongásnak híre sincs. Flaszter nem koptatja a cipőt, leomló állvány nem fenyeget angyonütéssel, végrehajtó nem jár erre, rágalom nem szól meg. Kerül minder rossz, csak a boldog egyedüliség, a család, no meg a jó szomszédság jön el olykor a keskeny árnyas ösvényen, — hogy megoszsa veled a természet nyújtotta nagy boldogságodat.

Légy üdvöz édes zöld világ. Innen belülről a város falai közül is nagy lelkesedéssel billentem meg kalapomat bő áldásod előtt, mert te a természet vagy, a ki egyedül nyújthat csupán tökéletes vigasztalást. **T. P.**

Irodalom és művészet.

Vasárnapi munkaszünet. Eppen most jelent meg következő napiérdekű munka: Az ipar és munka vasárnapi szünetelése (1891: XIII, t. cz.) és az arra vonatkozó végrehajtási rendelet. Összeállította hártói Szokolay István ügyvéd. Budapest, 1891. Rózsa Kálmán és neje kiadásában. 44 lap. Ára 20 kr. (Kapható minden hazai könyvkereskedésben és Budapestben a kiadónál, VIII., Szentkirályi-utca 30. szám.) A vasárnapi szünetre vonatkozólag, a mindennapi életben legnagyobb jelentőséggel bír annak ismerete, hogy a kötelező vasárnapi szünetelésről mily kivételek állapítottak meg; tehát, hogy mely ipar és kereskedelmi üzletekben lesz szabad vasárnapként is és hány óráig dolgozni s árulni? — Ezen követeléseket határozza meg és szabályozza a kereskedelmiügyi s pénzügyi miniszternek július 1-én kelt rendelete. — Ezen két rendelet közöltetik a szüneti törvény mellett — a fent címzett munkában — a tárgynak megfelelő magyarázattal és törvényhozásunknak a vasárnapi munkára és a munkáskérdésre vonatkozó előbbi rendeleteivel.

A román trónörökös ideáljáról. Vacerescu Helénről, csak kevesen tudják, hogy tehetséges költő is. Csak nemrég tűnt föl a téren, még pedig nem anyanyelvén, hanem francziául írt verseivel, melyek Párizsban sok bókot szereztek a szép fiatal leánynak. Ott a legelőkelőbb szalonokban megfordult és mindenütt igen szívesen látták. Költeményei között van egy, melyet nagyon aktualissá tett a véletlen. Az a czime: Szeretnem téged hogyha nem szabad... s Radó Antal fordításában így hangzik:

Dalol reményem; hallgatom dalát,
De ah, belőle vigasz nem fakad.
Mit bánom én, jövőm akármit ad,
Szeretnem téged hogyha nem szabad!

A szép tavasz akármé csábítón
Kínálna milliomféle bájokat;
A lelkem mégis csak éj boritaná,
Oh mert szeretnem téged nem szabad.

Habár lelkembe öntene alá
A csillagtábor minden sugarat;
Szivem mégis éj boritaná,
Ha tégedet szeretnem nem szabad.

A szerelem tűz, melytől félni kell,
Különbön lángján éltem elapad...
Oh, hunyd szemed le, vagy nézz tőlem el,
Hiszen szeretnem téged nem szabad!

Érdekes volna megtudni, hogy ez epedő panasz megírásakor a szép költő ismert-e már a trónörökösöt? — A vers tudniillik már legalább két éves.

A csapás.

Az Isten sujtólo csapásai látogatta meg városunkat és határát a legközelebb mult szombat és vasárnap délután bekövetkezett s reánk zudult vihar és felhőszakadás által.

A mai öltöbéli ember alig emlékezik az elemek e szörnyű esatájához hasonlóra, mely bennünket ért, igen: bennünket, mindnyájunkat, mert ezen csapást megérzi minden lakosársunk közvetlen és közvetve; mert egy év reményességét és számításait huzta az keresztül, irgalmatlanul!

Már az elmúlt napokban rémitgettek a Hiób-posták: a többször ismétlődő reggeli ködök, az ezekre következett rendkívüli hőségek; betetőzte pedig a jégeső és vihar. Épületekben, gyümölcsfákban, gabonafélékben és tengeri vetésekben esett károk értéke kiszámíthatatlan.

Hanem azért legyen meggyőződve mindenki, hogy előbb az évnegyedes szokásos adófizetési megintések, majd az adóvégrehajtók azért csak oly pontosan meg fognak jelenni minden adófizető polgártársnál, mintha mi sem történt volna és köteleztetünk fizetni az adót, a mely mindenféle kigondolható s ráffinirt módon követeltetik tőlünk, mert az állam molochja éhes, annak kell a táplálék, ha mi koplalnánk is.

Pedig azon adófizető közönség, mely évtizedeken keresztül mindég lerővta az állam iránti adófizetési kötelezettségét, ily nagy időközben és nagy okon méltán számíthatna az általa fentartott állam segélyére; a mennyiben a bekövetkezett és vázolt elemi csapások némi enyhítése végett nagyszámu kárvallott lakos társaink legalább adóleengedésre törvényben is biztosított jogot formálhatnak.

Ugyde ennek foganatosíthatása határidőhöz van kötve, melynek elmulasztása letörülhetlen vádat emelne a városi hatóságta, mely ily körülmények közötti kötelezettsége teljesítését szem elől tévesztené.

Sajnos, hogy erre nézve vermes reményeket nem táplálhatunk, mert különben e sorok meg sem írtak volna.

Elkerülhetlen szükségét látjuk jelen közleményünk által lethargiájából felverni az intézőket: tudják és tegyék meg kötelességeiket; nevezetesen, szerezzenek hivatalos tudomást és adatokat a határunkat ért nagy elemi csapások mérve felől s intézkedjenek, hogy némi enyhítésül adóleengedések történjenek a nagymérvben kárvallottak számára.

Reméljük, hogy ezen figyelmeztető sorok illetékes helyen meghallgatásra fognak találni!

a -- b.

TÖRVÉNYSZÉK.

A választók megvesztegetése. A

győri kir. ítélőtáblának egy igen érdekes határozatát mutatjuk be olvasóinknak. A btkv. 185. §-ának magyarázatáról van szó. Ez a szakasz, mint tudva van, hat hónapig terjedő fogházzal és ezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja azt, a ki a választónak, vagy annak tudtával hozzátartozójának, ama czélből, hogy bizonyos jeltre szavazzon, vagy hogy a szavazástól tartózkodjék — pénzt vagy pénzerőteket, vagy más előnyt ad vagy ígér. A vesztprémi kir. törvényszék S. Z. ügyvéd es R. J. dr. Főorvost a btkv. 185. §-a alapján vád alá helyezte, mert a vizsálat során kiderült, hogy a vesztprémi választókerületben 1890. évi július havában lezajlott képviselőválasztási mozgalmak alkalmával részint maguk, részint az előljárók útján határozott ajánlatot tettek a kádártai választó polgárnak, hogy: ha a kormánypart jelöltjére szavaznak, vagy legalább is a szavazástól tartózkodnak, nekik az eklézsia pénztárába 800 frt fog fizettetni. A győri kir. ítélőtábla, mint az Ügyvédek Lapja írja, 1891 évi június 16-án tartott ülésében a kir. törvényszék végzését megváltoztatta és a vádlottak ellen megindított bünvádi eljárást megszüntette, mert habár a vizsálat eddigi adatai kétségen kívül helyezik, így szól a megokolás, hogy a vádlottak a kir. törvény... végzésében jelzett képviselőválasztást megelőzőleg, Kádártán megjelenve, a választókat a szabadelvű part részére megnyerni iparkodtak és e végből a választókat azzal kecsgettették, hogy ha a szabadelvű párthoz szegődnek, eklézsiajuk 800 frtot, esetleg pedig még többet is kap: ebbeli nyilatkozataik sokkal hézagosabbak, mintsem hogy azt határozott ígéretnek tekinteni lehetne; a kilátásba helyezett előny pedig az egyesek önző érdekétől sokkal távolabb esik, mintsem hogy azt a törvény határozott szava ellenére az egyes választó vagy pedig hoz-

zártartozója részére biztosított oly egyéni érdekekkel azonosítani lehetne, melynek erkölcsrontó befolyása ellen a törvény a választókat megvédeni szükségesnek találta.

CSARNOK.

AZ ESKÜVŐ.

— Elbeszélés. —

Írta: Amor.

(Folytatás.)

— Kihez, kihez? — hát Liverpólihoz, milyen szemeket mereszt rád! Én ismerem, akkor nem bánom, ha egy napon lesz majd a kettőtök lakadalma. Az jó jel, ha két nővér egy napon esküszik, de mindig az idősebb legyen az első.

— De kedves, jó nagymama, mikor ez az ember nekem sehogysem tetszik s utálok őt, mint a bűnömöt.

— Tetszeni? utálni? Mire való az, ha mondom, hogy megengedem?! De nem akarlak kényszeríteni, akkor előbb az a büszke ur tanuljon meg kezet csókolni. De az a ti új szokastok s divatos neveltetétek! mert ő is Magyarországból nevelkedett.

— Nevelés? Abból ugyan még semmit se tapasztaltam Liverpólinál, és az öreg jó hangulata által felbátorítva, élénken folytatá: ő úgy tekint engem, mintha már nem is lehetnék a másé, mint az érett almát, mely magától is kezébe esik, ha kinyújtja. A magyar társas élet némi mázt kölcsönzött neki, de az csak felületes. Nem, kedves nagymama, én és Liverpóli nem illünk össze. Egy durva kényur soha sem lesz férjem.

— Oh Istenem, Istenem! — sopánkodik az öreg, — sokat is kérdezték az én időmben: összeillik-e az, vagy ez azzal, vagy ezzel? Csak egyszer találkoztak, hadd lássák egymást s aztán az esküvőig nem törődtek semmivel.

Kamilla ismét az előbbi utra akart térni.

— Hiszen én is úgy akarom, te fogsz nekem férjet választani a régi szokás szerint. De hát kedves, jó nagymama, csak most ne engedd, hogy a szegény Rezeda agyon búsulja magát. A honvágy szörnyű baj, hadd esküdjek meg ő en előttem s hadd menjen aztán férjével a merre szíve kívánja: — Magyarországba.

Szuró tekintet érte Kamillát az öreg gonosz szeméből.

— Csak magadra vigyázz te, — hallod? ha neki van szánva az a vőlegény, megnyeri; ha nincs, — úgy nem kapja meg. Vége van, most már mondtam, a mit mondtam, érted? s mint a pók, mely holtnak teszi magát, egész külseje megint a buta érzéketlenség kifejezését ölte magára.

Kamilla vére föllázadt, de nem tehetett semmit. Meg volt győződve, hogy Rezeda igaztalan állapotának a legrosszabb következményei lehetnek. Oly erőfeszítésbe kerül felindulását leküzdenie, hogy a verejték is gyöngyözött homlokán. Most nem lett volna képes alázatosan esdeni, ha mindjárt czélt érne is vele. Most már éppenséggel nem tudott mit tenni s kétkedni kezdett a dolog jó kimenetelén.

Ekkor megpillantá Clemo jezsuita barátot, a nagyanya lelkipásztorát és bizalmasát, ki rókaszerű léptekkel a kerten át a ház felé sompolygott. Lehetetlen volt neki most ezen kiállhatlan emberrel találkozni. A követelt kezcsokkal elbuesuzott a nagyanyától s kiosont egy ajtón, mely a kertre nyílt.

A jezsuita barát a másik ajtón belépett. Lépése halk s egész magaviselete látszólag alázatos volt. Hosszu talarját széles öv tartá

össze. Szemei egyre bolyongtak mindenfelé s aztán a földet keresték. Ujjai közt az olvasót forgatta.

— Aldott legyen azon hajlék, melynek küszöbét átleptem! szóla, a mint belépett. S Hoppopp Terka fejével billentett, mint egy meglódított chinai pagoda s intett a barátának: uljon le!

— Julcsa! Terecz! — károga.

A két cselédeány rögtön ott termett. Itt a ház rendszabályai közé tartozott, hogy a cselédek lábellenél nélkül is megjelenhetnek az urnó előtt. Nesztelen, mint az árnyék, félénk gyorsasággal jártak-keltek a szép alakok, sajtóságos hajlongások közt szolgálva ki az urnót, ki friss pipát parancsolt magának és a barátának is s pillanat alatt már kezökben is voltak a finom dohánynyal töltött szerszámok, azután a két szolgánót ismét eltűnt nesztelen léptekkel s Hoppopp Terka és a barát hallgatva versenyt füstölt és burnótozott.

Furesa pár volt ez egymás közelébe kuporodva s a füstöt egymásra fujva. Sajátságos benyomást tett az, midőn a füst fantasztikus, mindig változó alakokat képezve emelkedett s fejeik fölött szürke réteggé összefutva, végre ködként burkolta be őket.

— Hogy érzed magad édesem? — kérdi vegre a barát.

— Lekem beteg.

Kérdés és felelet közt mindig hosszú szünet volt, mely alatt a régi emlékek kellemes benyomásainak szentelték perczeket.

— Isten segíthet azon is.

— Remelem, hogy úgy fog tenni, a mint te mondád.

— Hosszu hallgatás.

— Müködtél-e édesem Isten akarata szerint? — kezdi ismét a barát, — kiáltottad-e a házból azt az istentelen idegen Gát-hegyit?

— Nem.

— Ez az oka betegségednek, — kiáltá a jezsuita élénkebben, — őh a lelkiösmeret nem hagy nyugodni!

— Akaratom volt hozzá, de Isten felvilágosította lelkemet s visszavettem szavamat.

— És hogy mered nő letegre mérlegelni Isten akaratát? Miért nem hiszed föltétlenül az en szavamat? Az én szavam talizmán. Értsd meg jól, talizmán! Most mondj el nekem mindent, mi legujjabbán történt!

Az urnó mogorván, töredezett mondatokban beszélt el a közelebbi jeleneteket.

— Fűled a kérelmek számára süket legyen, könnyek csak úgy hassanak szivedre, mint zápor a sziklákra. Mondom és parancsolom — folytata a jezsuita lelkiatyai szigorúval, — hogy mindazon hitvány, hiu, haszontalanságokból, a könyvekből, képekből és egyéb eretnek holmikból máglyát csináljatok és gyujtsátok fel. A leányokat kényszeríteni kell, hogy az ösök hitére, azaz a római katólika vallásra térjenek. És ez meg fog történni, ha minden, mi makaesságukat táplálja, megsemmisítetik. Nem akarnak francziákhoz menni? Hát akkor vagyonukkal együtt a zárdába fognak kerülni. Szent ezél, nagyon szent ezél az! Akkor végre e ház bünei le lesznek róva.

— Majd megmutatom én, mily hatalommal bírok! — mormogá a vén asszony mérgesen. — Ha nem hajlik, — török.

— Igen, az ily gondolatok Istennek tetszenek. Attól a szentelen magyartól, ki a kath. egyház férfainak szentségét semmibe sem veszi, Isten segélyével majd csak megszabadulunk. Igen, én megtudtam, hogy el kell utaznia, — aztán cselekedni! akkor nincs semmi támaszuk. S míg újra visszatér, — hm, de hát kell-e visszatérnie? — mormogá fogai közt. — hátha valami baj éri utközben?

— Majd megtörjük, majd megtanítjuk őket, — szölt közbe a nagymama a hamis

lelkipásztor gondolatmenetét félbeszakítva. Véget kell vetni annak az örökös akarom- és nemakaromnak. Tanulniok kell engedelmessékedni, ha csak szemeimmel intek is, arra pedig te fogsz utat és módot találni, hogy ez így történjen.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

— **Cs. kir. szab. osztrák Phönix biztosító-társaság Bécsben.** A tisztelt elnök, ő fensége Lajos bajor kir. herczeg jelenlétében május hó 30-án tartotta meg e társaság 31-ik rendes közgyűlését. A fölolvastott üzleti jelentés főlemlíti, hogy a társaság díjbevétele 8,846,842 forintra rugott fel. Károkkért kifizetett a múlt évben összesen 3,982,609 frt 5 krt. Tiszta nyeresemény 101,859 frt 53 kr. A közgyűlés a számadó jelentést megleléssel vette tudomásul, egyhangulag adta meg az igazgató tanácsnak a felmentvényt.

— **A cs. kir. szabad osztrák Phönix életbiztosító társaság Bécsben.** Május 30-án tartotta meg e társulat kilenczedik rendes közgyűlését. A betérjett beszámoló jelentés főlemlíti, hogy a társaság üzleti fejlődése az elmúlt évben örövendetesen haladt előre. — Az 1890. év folyamán összesen 8,692,192 frt tőke és 3458 frt járadék lett biztosításra megajánlva és ebből 4861 drb biztosítás lett elfogadva 7,146,042 frt tőkével és 3,258 frt évjáradékkal. A társaság díjbevétele 1890-ben 1,576,803 frt 5 kr. marad. A közgyűlés megleléssel vette tudomásul a számadó jelentést.

Gabonaminőségek egységes megállapítása.

A berlini kereskedelmi testület a porosz kereskedelemügyi minisztertől a napokban leiratot kapott, melyben felszólítja, hogy a következő kérdést beható, alapos tanulmányozás tárgyává tegye: Lehetséges-e az, hogy legalább a buza, rozs s zab egységes kereskedelmi minőségben álltassék elő Németország számára, a mely a fogyasztók és malomtulajdonosok igényeinek megfelelően a hazai mezőgazdaság által előállítható volna? A kereskedelmi testület e kérdésre következő feleletet adott: Ha az elénk tett kérdést helyesen értelmezzük, úgy a miniszter azt akarja tudni, hogy technikailag lehetséges volna-e egész Németországban teljesen egyenlő minőségű búzát, rozst és zabot természetien. A mennyiben mi a mezőgazdasági technikát ismerjük, erre a kérdésre nemmel vagyunk kénytelenek felelni, mert Németország különböző tartományaiiban a talaj és éghajlati viszonyok nagyon különbözők, tehát épen a legszükségesebb feltételek nincsenek meg, a melyek nélkül még akkor sem lehetne az egész birodalomban egyenlő minőségű búzát, rozst és zabot aratni, ha teljesen egyenlő vetőmag is használtatnék. A mezőgazdaságnak sokkal inkább arra kell törekedni, hogy a természetű gabonaféléket úgy hozzáalkalmazza az adott viszonyokhoz, hogy ezek mellett a lehető legjobb eredményt elérhesse, a malomiparnak és a kereskedelemnek feladata pedig az, hogy az ily viszonyok közt termelt különböző nemű terményeket lehető legjobban felhasználhassa, kevéssel kiegészítse stb. Különböző kivánatos sem volna, hogy az egész ország csak teljesen egyenlő, egymínőségű gabonát természetien, mert a fogyasztók izlésük és a szerint, hogy mire kívánják felhasználni, különböző minőségeket óhajtanak. Így például más buza kell kenyérliszt, más a keményítő és más a sör előállítására.

— **Tojaskivitelünk.** A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett a hazai kamarákhoz, a melyben figyelmeztet arra, hogy a zürichi es. és kir. konzulnak 1890. évről szóló jelentése szerint Svájcba való tojaski-

vitelünk jelentékenynek mondható ugyan, azonban az sokkal nagyobb mérvet öltethet, ha kivívóink az áru kiválasztására és csomagolására nagyobb gondot fordítanak és törekednének az illető piac igényeire alkalmazkodni. A monarchia területéről csupán Stájerországból visznek ki kifogástalan árut. A magyarországi tojások a legsilányabb minőségűek; kicsinyek és csomagolásuk hiányos. Hogy ennek daczára mégis fogyasztatnak, az azon körülménynek tulajdonítható, hogy olcsóbbak, mint a sokkal frisebb szállítmányokban kapható és gondosabban csomagolt olasz tojások. A Magyarországból származó tojasküldeményeknél különösen azt kifogásolják, hogy a szállításra szolgáló ládák rosszul vannak leszegezve és a hézagok nincsenek kellőképen kitömve, miért is igen sok tojás törötten érkezik rendeltetési helyére. Ennek elkerülése, tojaskivitelünk fejlesztése szempontjából, mulhatlanul megkívántatik. — A zürichi tojáskereskedők továbbá kívánatosnak jelzik a Stájerországból érkező küldeményeknél követett azt az eljárást, mely szerint a tojások csomagolására használt ládák a szalma berakása előtt két réteg erős papirossal béleltetnek ki, mert ez által az áru úgy nyáron, mint télen a hőmérséklet káros behatása ellen nagy mérvben óva van.

— **A nemzetközi postaszabályzat reformja.** Amint értesülünk, legközelebb várható a nemzetközi új postaszabályzat megjelenése. Az újítások közt, a melyeket tartalmaz, a közönséget nagy mérvben érdekelné fogja az az intézkedés, hogy a levelező lapok a nemzetközi forgalomban a nyomtatványok árában, tehát rendkívül olcsón fognak számítani. Az indítványok közt, a melyek ez idő szerint még elfogadásra nem találtak, volt az is, hogy nemzetközi levélbélyegek hozassanak forgalomba, a mi azonban abba az akadályba ütközött, hogy a frank forgalommal bíró államok lakosai némi, habár minimális előnyben részesültek volna, a melyet azonban az illegitim spekuláció okvetlen magán czélokra kiaknázott volna.

Köbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 4.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli sulyban) 42.—43.— 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg-sulyban) — — — 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 44.50—45.— 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg, sulyban) 46.—47.— 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) 47.—48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 42.—43.— 7. Közép (páronként 220—280 klg, sulyban) 45.—46.— 8. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 47.—47.50. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban, — — — 46.— 10. Közép (páronként 220—260 klg, sulyban) 46.—46.50 — 11. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 47.— — — Sertés létszám: július 2 napján volt készlet 139,176 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízialni való sertés — — —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 2276 drb.

Budapesti gabonatözsde. Július 5-én. — Buza öszre — — pénz, — — áru máj.—jun. 9:30 pénz, 9.32 áru, öszre — — pénz — — áru. Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 5:84 pénz, 5:86 áru. Zab öszre 5:58 pénz, 5:59 áru. Káposztarepeze aug.—sept. 15.95 pénz, 16:05 áru.

Debreczeni ingatlanok forgalma

a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál f. évi június 27-től jul. 4-ig.

Bihari István és neje Baranyi Julianna veszik Szabó Lajos és társai házat ondódi földével 4500 frtért.

össze. Szemei egyre bolyongtak mindenfelé s aztán a földet keresték. Ujjai közt az olvasót forgatta.

— Áldott legyen azon hajlék, melynek küszöbét átléptem! szóla, a mint belépett. S Hoppopp Terka fejével billentett, mint egy meglődött chinai pagoda s intett a barátának: üljön le!

— Julcsa! Terezi! — károgá.

A két cseledeány rögtön ott termett. Itt a ház rendszabályai közé tartozott, hogy a cseledek labell nélkül is megjelenhetnek az urnó előtt. Nesztelen, mint az árnyék, félénk gyorsasággal jártak-keltek a szép alakok, sajtóságos hajlongások közt szolgálva ki az urnót, ki friss pipát parancsolt magának és a barátának is s pillanat alatt már kezökben is voltak a finom dohánynyal töltött szerszámok, azután a két szolgánót ismét eltűnt nesztelen leptekek s Hoppopp Terka és a barát hallgatva versenyt füstölt és burnótozott.

Furcsa pár volt ez egymás közelébe kuporodva s a füstöt egymásra fujva. Sajátságos benyomást tett az, midőn a füst fantasztikus, mindig változó ábrákat képezve emelkedett s fejeik fölött szürke réteggé összefutva, végre ködként burkolá be őket.

— Hogy érzed magad édesem? — kérdi vegre a barát.

— Lelkem beteg.

Kérdés és felelet közt mindig hosszú szünet volt, mely alatt a régi emlékek kellemes benyomásainak szentelték perczeket.

— Isten segíthet azon is.

— Remelem, hogy úgy fog tenni, a mint te mondad.

— Hosszu hallgatás.

— Müködtél-e édesem Isten akarata szerint? — kezdi ismét a barát, — kiáltottad-e a házból azt az istentelen idegen Gát-hegyit?

— Nem.

— Ez az oka betegégednek, — kiáltá a jezsuita élekedben, — őh a lelkiösmeret nem hagy nyugodni!

— Akaratom volt hozzá, de Isten felvilágosította lelkemet s visszavettem szavamat.

— És hogy mered nő letedre mérlegelni Isten akaratát? Miért nem hiszesz föltétlenül az én szavamnak? Az én szavam talizmán, értsd meg jól, talizmán! Most mondj el nekem mindent, mi legujabban történt!

Az urnó mogorván, töredezett mondatokban beszélt el a közelebbi jeleneteket.

— Fűled a kérelmek számára süket legyen, könnyek csak úgy hassanak szivedre, mint zápor a sziklára. Mondom és parancsolom — folytata a jezsuita lelkiatyai szigorával, — hogy mindazon hitvány, hiu, haszontalanságokból, a könyvekből, képekből és egyéb eretnek holmiból máglyát csináljatok és gyujtsátok fel. A leányokat kényszeríteni kell, hogy az ösök hitére, azaz a római katolika vallásra térjenek. És ez meg fog történni, ha minden, mi makacságukat táplálja, megsemmisítetik. Nem akarnak francziákhoz menni? Hát akkor vagyonukkal együtt a zárdába fognak kerülni. Szent cél, nagyon szent cél az! Akkor végre e ház bűnei le lesznek róva.

— Majd megmutatom én, mily hatalommal bírok! — mormogá a vén asszony mérgesen. — Ha nem hajlik, — török.

— Igen, az ily gondolatok Istennek tetzenek. Attól a szentelen magyartól, ki a kath. egyház férfainak szentségét semmibe sem veszi, Isten segélyével majd csak megszabadulunk. Igen, én megtudtam, hogy el kell utaznia, — aztán cselekedni! akkor nincs semmi támaszuk. S mig ujra visszatér, — hm, de hát kell-e visszatérnie? — mormogá fogai közt, — hátha valami baj éri utközben?

— Majd megtörjük, majd megtanítjuk őket, — szólt közbe a nagymama a hamis

lelkipásztor gondolatmenetét félbeszakítva. Véget kell vetni annak az örökös akarom- és nemakaromnak. Tanulniok kell engedelmessé tenni, ha csak szememmel intek is, arra pedig te fogsz utat és módot találni, hogy ez így történjen.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

— **Cs. kir. szab. osztrák Phönix biztosító-társaság Bécsben.** A tiszteltelnök, ő fensége Lajos bajor kir. herczeg jelenlétében május hó 30-án tartotta meg e társaság 31-ik rendes közgyűlését. A fölolvastott üzleti jelentés főlemlíti, hogy a társaság díjbevétele 8,846,842 forintra rugott fel. Károkért kifizetett a múlt évben összesen 3,982,609 frt 5 krt. Tiszta nyeresemény 101,859 frt 53 kr. A közgyűlés a számadó jelentést megleléssel vette tudomásul, egyhangulag adta meg az igazgató tanácsnak a felmentvényt.

— **A cs. kir. szabad. osztrák Phönix életbiztosító társaság Bécsben.** Május 30-án tartotta meg e társulat kilenczedik rendes közgyűlését. A betervezett beszámoló jelentés főlemlíti, hogy a társaság üzleti fejlődése az elmúlt évben öröndetesen haladt előre. — Az 1890. év folyamán összesen 8,692,192 frt 16ke és 3458 frt járadék lett biztosításra megajánlva és ebből 4861 drb biztosítás lett elfogadva 7,146,042 frt tőkével és 3,258 frt évjáradékkal. A társaság díjbevétele 1890-ben 1,576,803 frt 5 kr. marad. A közgyűlés megleléssel vette tudomásul a lezároló jelentést.

— **Gabonaminőségek egységes megállapítása.** A berlini kereskedelmi testület a porosz kereskedelemügyi minisztertől a napokban leiratot kapott, melyben felszólítja, hogy a következő kérdést beható, alapos tanulmányozás tárgyává tegye: Lehetséges-e az, hogy legalább a buza, rozs s zab egységes kereskedelmi minőségben állíttassék elő Németország számára, a mely a fogyasztók és malomtulajdonosok igényeinek megfelelően a hazai mezőgazdaság által előállítható volna? A kereskedelmi testület e kérdésre következő feleletet adott: Ha az élénk tett kérdést helyesen értelmezzük, úgy a miniszter azt akarja tudni, hogy technikailag lehetséges volna-e egész Németországban teljesen egyenlő minőségű búzát, rozst és zabot termesztetni. A mennyiben mi a mezőgazdasági technikát ismerjük, erre a kérdésre nemmel vagyunk kénytelenek felelni, mert Németország különböző tartományában a talaj és éghajlati viszonyok nagyon különbözők, tehát épen a legszükségesebb feltételek nincsenek meg, a melyek nélkül még akkor sem lehetne az egész birodalomban egyenlő minőségű búzát, rozst és zabot aratni, ha teljesen egyenlő vetőmag is használnánk. A mezőgazdaságnak sokkal inkább arra kell törekedni, hogy a természetű gabonaféléket úgy hozzáalkalmazza az adott viszonyokhoz, hogy ezek mellett a lehető legjobb eredményt elérhesse, a malomiparnak és a kereskedelemnek feladata pedig az, hogy az ily viszonyok közt termelt különböző nemű terményeket lehető legjobb felhasználhassa, kevéssel kiegészítse stb. Különböző kivánatos sem volna, hogy az egész ország csak teljesen egyenlő, egyminőségű gabonát termesztessen, mert a fogyasztók izlésük és a szerint, hogy mire kívánják felhasználni, különböző minőségeket óhajtanak. Így például más buza kell kenyérliszt, más a keményítő és más a sör előállítására.

— **Tojaskivitelünk.** A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett a hazai kamarákhoz, a melyben figyelmeztet arra, hogy a zürichi cs. és kir. konzulnak 1890. évről szóló jelentése szerint Svájcba való tojaski-

vitelünk jelentékenynek mondható ugyan, azonban az sokkal nagyobb mérvet öltethet, ha kivívóink az áru kiválasztására és csomagolására nagyobb gondot fordítanak és törekednének az illető piac igényeinek alkalmazkodni. A monarchia területéről csupán Stájerországból visznek ki kifogástalan árut. A magyarországi tojások a legsilányabb minőségűek; kicsinyek és csomagolásuk hiányos. Hogy ennek dacára mégis fogyasztanak, az azon körülménynek tulajdonítható, hogy olcsóbbak, mint a sokkal frisebb szállítmányokban kapható és gondosabban csomagolt olasz tojások. A Magyarországból származó tojasküldeményeknél különösen azt kifogásolják, hogy a szállításra szolgáló ládák rosszul vannak leszegezve és a hűzagok nincsenek kellőképen kitömve, miért is igen sok tojás törötten érkezik rendeltetési helyére. Ennek elkerülése, tojaskivitelünk fejlesztése szempontjából, mulhatlanul megkívánatik. — A zürichi tojaskereskedők továbbá kívánatosnak jelzik a Stájerországból érkező küldeményeknél követelt azt az eljárást, mely szerint a tojások csomagolására használt ládák a szalma berakása előtt két réteg erős papirossal béleltetnek ki, mert ez által az áru úgy nyáron, mint télen a hőmérséklet káros behatása ellen nagy mérvben óva van.

— **A nemzetközi postaszabályzat reformja.** Amint értesülünk, legközelebb várható a nemzetközi új postaszabályzat megjelenése. Az újítások közt, a melyeket tartalmaz, a közönséget nagy mérvben érdekelné fogja az az intézkedés, hogy a levelező lapok a nemzetközi forgalomban a nyomtatványok árában, tehát rendkívül olcsón fognak számíttatni. Az indítványok közt, a melyek ez idő szerint még elfogadásra nem találtak, volt az is, hogy nemzetközi levélbélyegek hozassanak forgalomba, a mi azonban abba az akadályba ütközött, hogy a frank forgalommal bíró államok lakosai némi, habár minimális előnyben részesültek volna, a melyet azonban az illegitím spekuláció okvetlen magán czelokra kiaknázott volna.

Köbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 4.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli sulyban) 42.—43.— 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg-sulyban) — — — 3) Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 44.50—45.— 4) Fialat közép (páronként 251—320 klg, sulyban) 46.—47.— 5) Fialat könnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban) 47.—48.— II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 42.—43.— 7) Közép (páronként 220—280 klg, sulyban) 45.—46.— 8) Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 47.—47.50. III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban, — — — 46.— 10) Közép (páronként 220—260 klg, sulyban) 46.—46.50 — 11) Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 47.— — — Sertés létszám: július 2 napján volt készlet 139,176 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízialni való sertés — — —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 2276 drb.

Budapesti gabonatözsde. Július 5-én. — Buza öszre — — — pénz, — — — áru máj.—jun. 9.30 pénz, 9.32 áru, öszre — — — pénz — — — áru. Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 5.84 pénz, 5.86 áru. Zab öszre 5.58 pénz, 5.59 áru. Káposztarepeze aug.—szept. 15.95 pénz, 16.05 áru.

Debreczeni ingatlanok forgalma
a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál
f. évi június 27-től jul. 4-ig.

Bihari István és neje Baranyi Julianna veszik Szabó Lajos és társai házáat ondódi földével 4500 frtért.

Leszállított árak!

Julius 1-től kezdve az idény előhaladtával

divatos női ruhaszövetek,

MOSÓ VOILE-ok,

Valódi francia batist,

Zephirek és atlas szatinok

rendkívül leszállított

327 áron kaphatók: 7

Szabó Lajos fiai czégnél

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

SCHLICK-féle

vasöntöde és gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN.

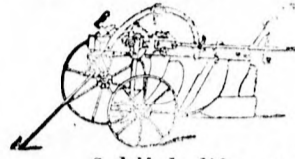
Gyár és irodák:

VI, külső Váci-ut 1696/99.

Városi iroda és raktár:

VI, Podmaniczky-utca 14.

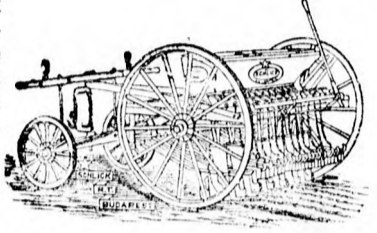
Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű gőz- és járgány cséplőkészülékeit és számos első díjakkal kitüntetett szabad SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit

és szabadalm. mélyítő-ekéit, eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle egyvasu ekéit, — talajmívelő eszköz-zeit, boronáit és rögtörő hengereit, valamint

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rostak (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és daralók, szabad Jókay-féle »Hungaria« daráló-gépek erőhajtásra, örlőmalmok, és olajmalomberendezések. Eredeti amerikai kéveköto és marok-rako-gépek és fűkasza-gépek szállítható mezei vasutak stb.

88 Előnyös fizetési feltételek. 22—15

Legjutányosabb árak.

DEBRECZENBEN minta raktár **TRNKA FERENCZ** urnál.

Arjegyzékek kívánatra ingyen s bérn.

Osztr. Phönix cs. és kir. szab. életbiztosító-társaság Bécsben.

Cselekvő

Mérleg-Számla.

Szenvedő

		frt	kr.	frt	kr.			frt	kr.	frt	kr.
1.	Pénztári állomány Bécsben és a főköknél			120.850	9	1.	Kibocsátott részvénytőke			600.000	—
2.	Követelések a társaság bankjainál és a cs. kir. postai banknál			216.309	65	2.	Nyereségtartalék			92.140	94
3.	A társaság ingatlanai			4.112.215	24	3.	Ingatlanok tartaléka lev. után			41.101	85
4.	Értékpapírok 1890. decz. 31-iki állomány szerint	3.044,7	8	49		4.	Díjtartalék	691.255	59		
5.	Ezeket terhelő folyó kamatok	42.431	28			5.	Díjtartalék 1891-re	214.193	80	7.130.449	39
6.	Hátralékos követelés az »Azienda Assicuratrice« részvényeseinél			3.087.163	21	6.	A nyereségreszes haláleset biztosítások osztályának díjtartaléka, díjtartalék és nyereségtartaléka			251.888	22
7.	Részletfizetéssel kiegyeztetett különlevősegek nyereségek	720.588	78			7.	A költségi csoportbiztosítások állapja			1.704.663	17
8.	Váltak a társaságban	131.500	12	852.178	9	8.	Eredetesen életbiztosítások tartaléka	100.815	92		
9.	Követelések jelzálogkövetelésekből			13.164	23	9.	Jel-álogintozások a társasági ingatlanokon	26.324	31	127.140	23
10.	Különböző adóknál			5.215	5	10.	Különböző hitelezők folyó számlára, levonva az adókat folyó számlára			1.366.600	20
11.	Kölcsönök a társaság kezvére			203.9	3	11.	Hivatalnokok és ügyvédek övédekai	5.430	—	237.157	61
12.	Kölcsönök biztosítóknál			1.047.342	99	12.	Mitől értékpapírok	3.830	—	1.000	—
13.	Szerzett eljáradékok és megvevő tőkek előzetes értéke			125.291	46	13.	Hivatalnokok nyugdíjalapja			40.008	98
14.	Letételek			23.011	64	14.	Az 1887. évi n. fel nem vett osztalékok nyereség a számláról			359	50
15.	Butorzat, pénzeszközök, tabák s ingatlanok leltára			8.979	35	15.				85.745	54
16.	»Patria« vagyon			42.095	1						
17.	Követelések biztosító-intézeteknél			679.071	8						
18.	Értékek és ügyvédek számlái és készpénze			11.694	12						
				529.614	18						
				11.648	7						
										11.648	857
										49	

BÉCS, 1891. május 16-án

Megvizsgáltatt és a könyvekkel egybehangzóknak találtatt:

Boisson E. s. k.

Weinmann L. s. k.

Durst s. k.

Hönigswald s. k.

Lampelmeyer C. s. k.

könyvelő.

Osztr. Phönix cs. és kir. szab. biztosító-társaság Bécsben.

Vagyon

Mérleg-Számla az 1890. évről.

Teher.

		frt	kr.	frt	kr.			frt	kr.	frt	kr.
1.	Készpénz a központban			216.806	62	1.	Részvénytőke, mely áll 20,000 drb á 100 frtos részvényből			2.000.000	—
2.	Bankkezesünkre álló követelések a társaság bankjainál és postabankjainál			85.434	16	2.	Díj tartalék, levonva a visszbiz. osztatásokat			1.327.839	47
3.	Letételek mint biztosítékok és kezességek			213.420	27	3.	Kártartalék, levonva a visszbiztosítottok részeit.			687.244	45
4.	Váltak a társaságban			35.207	55	4.	Jelzálogkövetés a Trieszti házban (Via St. Catharina 3)			10.902	11
5.	A társaság ingatlanai			298.855	—	5.	Folyó számlák hitelezők			221.172	17
6.	Állom- és értékpapírok 1890. decz. 31. áll. szerint			1.320.799	87	6.	Az ügyvédek övédekai			4.000	—
7.	Követelések biztosító-intézeteknél és más adóknál			920.969	11	7.	Tisztviselők nyugdíjalapja			55.668	55
8.	Különböző adóknál			9.484	26	8.	Tiszta nyereség			101.250	50
9.	Különböző ügyvédek számlái és készpénze			43.249	86						
				4.407.630	5						
										4.407.630	5

Megjegyzés: A következő években esedékes díjváltók állománya . . . 8,587,391.— frtra rug.

BÉCS, 1890. December 31-én

Megvizsgálva és a könyvekkel egybevágóknak találva:

BÉCS, 1891. május 16-án

Boisson E. s. k.

Durst E. s. k.

Weinmann L. s. k.

Conzalez C. s. k.

Hartwig Ferdinand s. k.

könyvelő.

Biztosítási ajánlatok a tűz-, jég- és életbiztosítási ágazatokban a legszolidabb feltételek és a legolcsóbb díjak mellett eszközöltetnek.

A debreczeni vezérügynökség.
Fenyvessy Béla.

Nyomatott a »Debreczen« nyomda részvénytársaságnál 1891.